

Oplæg til trepartsmøde 28.8.2008

Arbejdsmarkedsreformer, der både forbedrer de offentlige finanser og øger arbejdsudbud og beskæftigelse på kortere sigt

Arbejdsmarkedskommissionen blev nedsat af regeringen i december 2007. Kommissionen fik til opgave medio 2009 at komme med forslag til, hvordan man varigt kan få befolkningen til at yde en ekstra arbejdsindsats. Ikke fordi mere arbejde er et mål i sig selv, men fordi mere arbejde er en forudsætning for fortsat – uden højere skatter – at kunne finansiere det velfærdssamfund, der er stor opbakning til i Danmark.

I regeringens 2015-plan for dansk økonomi er det forudsat, at de offentlige finanser varigt skal styrkes med 14 mia. årligt gennem øget strukturel beskæftigelse. Det kræver, at beskæftigelsen uanset konjunkturerne øges med i størrelsesordenen 50.000-100.000 personer. Det præcise antal afhænger blandt andet af, hvilken løn de ekstra beskæftigede kan opnå, og hvilke omkostninger – fx i form af løntilskud – der er forbundet med at få dem i beskæftigelse.

Siden Arbejdsmarkedskommissionen blev nedsat, er ledigheden faldet mere, end regeringen forventede. Det indebærer et forstærket pres på arbejdsmarkedet, hvor mangel på arbejdskraft kan få lønningerne til at stige i en takt, der giver risiko for et større tilbageslag i dansk økonomi.

På den baggrund har regeringen bedt Arbejdsmarkedskommission om allerede i løbet af september måned 2008 at udarbejde en række forslag, der virker på arbejdsudbud og beskæftigelse inden for en kortere tidshorisont, og som bidrager til en varig styrkelse af de offentlige finanser.

Det er således ikke tale om, at Arbejdsmarkedskommissionen er blevet pålagt en ny opgave. Opgaven er fortsat at komme med forslag til reformer, der kan øge beskæftigelsen og derigennem styrke de offentlige finanser. Der er derimod tale om, at kommissionen allerede ved udgangen af september skal præsentere en udvalgt del af sine anbefalinger.

Efterfølgende vil Arbejdsmarkedskommissionen arbejde videre og medio 2009 præsentere sine samlede anbefalinger. Kommissionens endelige rapport vil omfatte analyser og forslag inden for alle de temaområder, som kommissionen har valgt at behandle, herunder også indenfor de områder, kommissionen behandler i forbindelse med anbefalingerne i september 2008.

Oplægget til dette møde angiver hvilke temaer, kommissionen vil behandle i den kommende måneds tid, henholdsvis først behandle i den endelige rapport næste sommer.

Ved udvælgelsen vil kommissionen lægge vægt på, at forslagene skal kunne virke med en forholdsvis kort tidshorizont. Erfaringsmæssigt har overgangsregler og indfasningsbestemmelser ofte en afgørende betydning for, hvor hurtigt reformer slår igennem på arbejdsmarkedet. En mærkbar effekt inden for en kortere tidshorizont vil derfor – uanset hvilke reformer, der bliver tale om – kræve, at man undlader sådanne forsinkende elementer. Overvejelser om indfasning og overgangsbestemmelser vil derfor have relativt lav prioritet i kommissionens forslag.

Kommissionen må ved udvælgelsen af emner og behandlingen af disse nødvendigvis også tage hensyn til den meget korte tid, der er til rådighed. Der er snævre grænser for hvor mange forslag og – ikke mindst – varianter af forslag, der kan medtages i arbejdet på en fagligt forsvarlig måde.

De reformmuligheder, der har størst potentiale i forhold til at opnå et hurtigt gennemslag på beskæftigelsen, må sigte på at øge beskæftigelsen af arbejdsmarkedspare personer – dvs. personer, der vil kunne komme i job på kort sigt. Kommissionens forslag i september vil derfor primært omfatte den aktive beskæftigelsespolitik, dagpenge- og kontanthjælpssystemet og tilbagetrækningsområdet.

Omvendt skønnes initiativer, der sigter på at øge beskæftigelsen blandt personer, der ikke umiddelbart er arbejdsmarkedspare – personer, der har problemer ud over ledighed – ikke at have et væsentligt beskæftigelsespotentiale inden for en kortere tidshorizont. Således har mange af virkemidlerne i forhold til at øge beskæftigelsen blandt disse grupper karakter af forebyggende foranstaltninger, der først kan ventes at have væsentlig effekt på længere sigt. Blandt andet på den baggrund vil forslag vedrørende disse grupper ikke indgå i kommissionens arbejde i september 2008, men først i slutrapporten medio 2009.

At øge beskæftigelsen for i forvejen arbejdsmarkedspare personer behøver ikke at indebære offentlige udgifter i nævneværdigt omfang, men vil indebære væsentlige skatteindtægter for det offentlige.

For at opnå en højere beskæftigelse blandt personer, der har problemer ud over ledighed, kræves derimod ofte offentlige merudgifter fx til en særlig indsats i form af bedre forebyggelse, behandling, aktive foranstaltninger og/eller løntilskud. Samtidig vil disse grupper ofte ikke kunne opnå samme løn og dermed betale samme skat som personer, der i udgangspunktet er tættere på arbejdsmarkedet.

Bidraget til forbedring af de offentlige finanser ved at bringe personer, der ikke umiddelbart er arbejdsmarkedspare, i beskæftigelse er derfor betydeligt mindre, dvs. et langt større antal skal bringes i beskæftigelse for at opnå den samme effekt på de offentlige finanser. Men potentialet, når det gælder de menneskelige gevinster ved at deltage på arbejdsmarkedet og bidrage til egen forsørgelse, er til gengæld mindst lige så stort som for andre grupper.

Det er ikke muligt at give en præcis vurdering af potentialet for forbedring af de offentlige finanser ved reformer på de områder, der vedrører offentligt forsørgede med problemer ud over ledighed. Det mulige potentiale hænger blandt andet snævert sammen med ambitionsniveauet for mulige ændringer på området. Hvis man fx satte som mål, at i størrelsesordenen 1/5 af finansieringsbehovet i 2015-planen skulle tilvejebringes gennem reformer på dette område, ville det kræve et meget højt ambitionsniveau, således at beskæftigelsen for denne gruppe øges markant.

Kommissionen vurderer på den baggrund, at de indsatsområder, som kommissionen behandler i denne runde, vil skulle bidrage med langt hovedparten af den varige forbedring af de offentlige finanser på 14 mia. kr. årligt, som er nødvendig for at finansiere de offentlige udgifter i 2015-planen.

Kommissionen skønner, at mindst i størrelsesordenen $\frac{3}{4}$ af det samlede finansieringsbehov – svarende til ca. 10 mia. kr. årligt eller en varig forøgelse af beskæftigelsen med ca. 40.000 (arbejdsmarkedsparate) personer – bør søges realiseret gennem virkningsfulde reformer af den aktive beskæftigelsespolitik, dagpenge- og kontanthjælpssystemerne samt tilbagetrækningsområdet.

Ellers bliver kravene til reformer, der skal øge beskæftigelsen for personer med begrænsede kvalifikationer og nedsat arbejdsevne, herunder syge og handikappede, næppe realistiske inden for rammerne af et socialt sikkerhedsnet, som det vi kender i dag.

Nærmere om de udvalgte temaer

Der er to kriterier, der er afgørende for, om Arbejdsmarkedskommissionen vil behandle et tema i denne runde, jf. ovenfor. Dels skal eventuelle anbefalinger kunne give en relativt hurtig effekt på beskæftigelsen og en varig styrelse af de offentlige finanser. Dels skal det være muligt for kommissionen at kunne præsentere nogle fagligt velfunderede anbefalinger inden for den korte tidsramme, som er afsat til processen.

Kommissionen venter i september at fremlægge konkrete forslag indenfor følgende temaområder:

- Den aktive beskæftigelsespolitik
- Dagpenge- og kontanthjælpssystemerne (for arbejdsmarkedsparate ledige)
- Frivillig tilbagetrækning

Kommissionen vil derudover i september eventuelt komme med forslag inden for følgende områder:

- Integration
- Kortvarigt sygefravær

- Udenlandsk arbejdskraft

Følgende emneområder vil først blive behandlet i kommissionens endelige rapport medio 2009:

- Øget arbejdstid
- Personer med problemer ud over ledighed
- Diverse systemforhold
- Hurtigere færdiggørelse af uddannelse

Kommissionens endelige rapport i 2009 vil omhandle alle de ovenstående emner og vil dermed også kunne samle op på de temaer, der er til drøftelse i efteråret 2008.

Temaer, som vil indgå i kommissionens forslag i september 2008

Den aktive beskæftigelsespolitik

Det skal overvejes, på hvilke tidspunkter beskæftigelsesindsatsen bør sætte ind i forhold til forskellige grupper af ledige. Det gælder både for kontakt- og vejledningsforløb såvel som egentlige aktiveringsforløb.

Blandt andet på baggrund af erfaringerne med forsøget *Hurtigt i gang* kan det overvejes, om beskæftigelsesindsatsen for visse grupper af ledige bør intensiveres tidligt i ledighedsforløbet.

Samtidig skal det overvejes, hvornår aktiveringsforløbene for ledige bør starte, og om dette tidspunkt eventuelt skal have en formaliseret sammenhæng med konjunkturudsvingene, så de starter tidligere under en højkonjunktur end under en lavkonjunktur.

Kommissionen vil overveje såvel indholdet i aktiveringstilbuddene, som mulighederne for en bedre målretning af de forskellige instrumenter, så den enkelte ledige så vidt muligt kun deltager i den form for aktivering, der mest effektivt får netop ham eller hende hurtigt i arbejde.

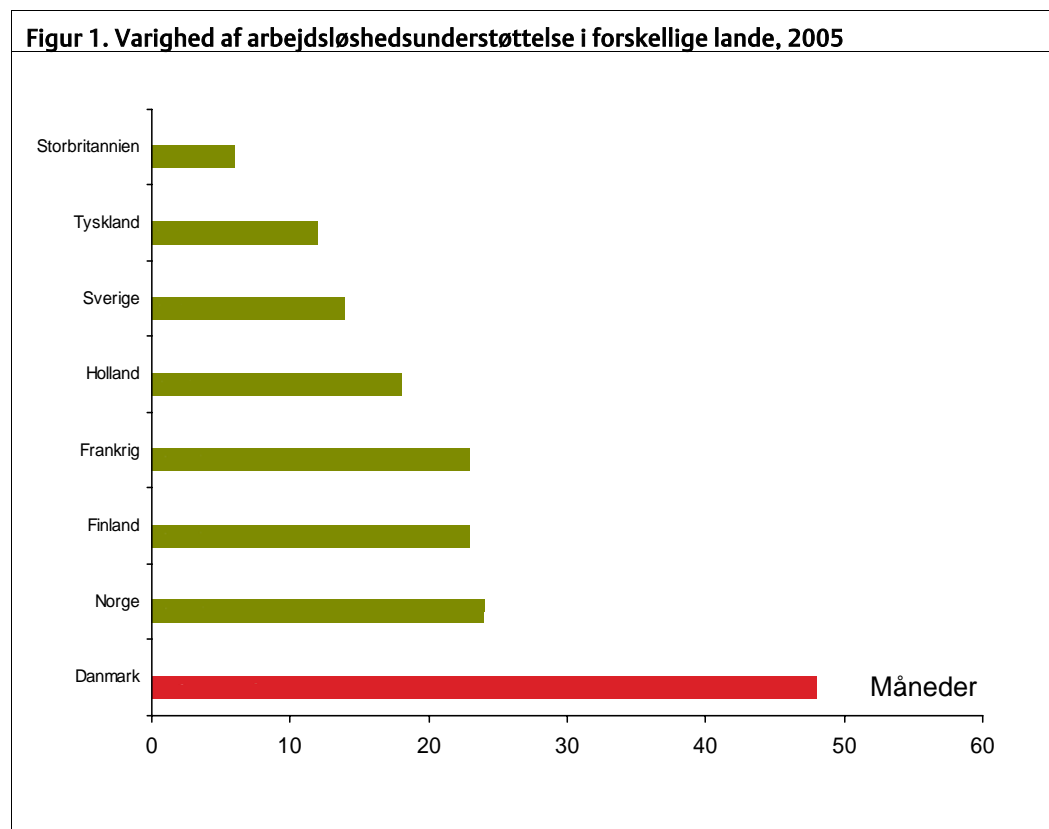
Det bør endvidere drøftes, om der kan opnås bedre effekter af rådighedskrav og sanktioner til ledige. Kommissionen vil bl.a. vurdere effekterne af et enklere system med mildere sanktioner, som til gengæld udløses mere "automatisk" end i dag ved simple overtrædelser af rådighedskrav m.v.

Dagpenge- og kontanthjælpsystemerne

Den vigtigste parameter for kommissionen i vurderingen af forskellige modeller for omlægninger af dagpengesystemet er effekten på strukturledigheden. Et eventuelt bidrag fra en dagpengereform til opfyldelse af målsætningen om øget arbejdsudbud og forbedrede offentlige finanser vil således skulle opnås gennem lavere strukturel ledighed.

En af de mulige ændringer i dagpengesystemet, der kan bidrage til at mindske den strukturelle ledighed – dvs. medvirke til et lavere ledighedsniveau end ellers både i situationer med høj- og lavkonjunkturer – er en kortere dagpengeperiode.

Dagpengeperioden i Danmark er 4 år, hvilket er meget lang tid sammenlignet med alle andre lande, vi normalt sammenligner os med, *jf figur 1*.

Kilde: OECD: *Benefits and Wages 2007*.

Anm.: Da varighed af arbejdsløshedsunderstøttelse i nogle lande afhænger af alder, forsørgerstatus og arbejdsmarkedserfaring, er tallene taget med udgangspunkt i en 40-årig ugift mand uden børn, med 22 års erfaring på arbejdsmarkedet.

En forkortelse af dagpengeperioden må forventes – såfremt den gennemføres uden lange overgangsregler – at kunne give en effekt på ledighed og beskæftigelse inden for en forholdsvis kort tidshorison, selvom de fulde virkninger først vil vise sig på lidt længere sigt.

En forkortelse af dagpengeperioden kan eventuelt ses i sammenhæng med, at dagpengeperioden gøres konjunkturafhængig. Således kan dagpengeperioden være kort i perioder med gode beskæftigelsesmuligheder og noget længere i perioder med vanskelige beskæftigelsesmuligheder.

I kommissionens overvejelser om forskellige dagpengemodeller vil også kunne indgå en vurdering af, hvordan modellerne må forventes at påvirke andelen af ledighedsforsikrede blandt personer på arbejdsmarkedet.

De forhold, der kan påvirke andelen af ledighedsforsikrede med frivillig forsikring, er – foruden dagpengeperiodens længde – niveauet for dagpengeydelsen og akassekontingentets størrelse. Det bemærkes, at de principielle muligheder, der eksisterer for at opnå en højere andel frivilligt forsikrede, alle ville have – forskellige – problematiske implikationer. Det ville også gælde ved indførelse af en obligatorisk arbejdsløshedsforsikring.

Eksempelvis ville en højere dagpengeydelse isoleret set trække i retning af højere strukturledighed – og en varig svækkelse af de offentlige finanser.

Givet, at en dagpengereform forudsættes at skulle bidrage positivt til at opfylde 2015-planens beskæftigelsesforudsætninger, vil det således i høj grad skærpe kravene til forkortelse af dagpengeperioden, hvis dagpengeydelsen forhøjes.

Eventuelle omlægninger i dagpengesystemet kan påvirke tilgangen til og sammensætningen af personer i kontanthjælpssystemet og gøre det nødvendigt at tilpasse kontanthjælpsydelse.

Frivillig tilbagetrækning

I dag forlader mange velkvalificerede ældre arbejdsmarkedet inden folkepensionsalderen. Hvis flere seniorer arbejdede, ville det give et værdifuldt bidrag til beskæftigelsen.

Efterlønsordningen er den vigtigste årsag til den markante frivillige tilbagetrækning blandt fuldt arbejdsmarkedspartate 60-64-årige. Ordningen indebærer, at store grupper af beskæftigede seniorer har en relativt lille økonomisk tilskyndelse til at blive på arbejdsmarkedet.

I 2006 blev det med velfærdsaftalen – bl.a. på baggrund af Velfærdskommissionens rapport – vedtaget, at efterløns- og folkepensionsalderen skal øges fra hhv. 2019 og 2024. Med henblik på at gøre de offentlige finanser mere robuste i forhold til øget levetid skal aldersgrænserne fra 2025 reguleres i takt med restlevetiden for 60-årige. Efterlønsalderen fastsættes, så perioden med efterløn og folkepension i gennemsnit bliver omkring 19½ år på længere sigt.

Siden Velfærdskommissionens analyser er der sket en kraftig udvikling i levetiden. De seneste oplysninger viser, at den nuværende levealder allerede næsten svarer til Velfærdskommissionens prognose for levealderen i 2040. De nuværende 60-årige har dermed udsigt til i gennemsnit mindst 21½ år med efterløn og folkepension. Og personer, der bliver 60 år inden for de næste 10 år, vil have en endnu længere periode med efterløn og folkepension.

Disse generationer, der er blevet friholdt fra den med velfærdsaftalen vedtagne forhøjelse af efterløns- og pensionsalderen, vil således få væsentligt flere år med efterløn og folkepension end såvel de tidligere som de kommende generationer af ældre.

Samtidig oplever samfundet en markant mangel på arbejdskraft. Det kan på den baggrund overvejes at fremrykke de planlagte forhøjelser af efterløns- og folkepensionsalderen. Et sådant initiativ kunne give et markant bidrag til beskæftigelsen. Idet størstedelen af de potentielle efterlønsmodtagere i forvejen er i beskæftigelse, vil forslaget i hovedsagen have den konsekvens, at de berørte personer vil vælge at arbejde et par år længere end ellers.

Det kan herudover overvejes at justere på stilleskruerne i efterlønsordningen. Blandt andet på baggrund af erfaringerne med 1999-reformen af efterlønsordningen kan det overvejes at udvide perioden med pensionsmodregning og eventuelt forbedre præmieordningen for at fortsætte med at arbejde frem til folkepensionsalderen.

Det kan endvidere drøftes hvilke barrierer, der er for en mere gradvis tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, både på udbuds- og efterspørgselsiden. En del seniorer udtrykker ønske om at kunne trække sig gradvist tilbage fra arbejdsmarkedet. I praksis er det dog fortsat ret få, der vælger at arbejde ved siden af efterlønnen. Efterlønsordningen giver ellers ret fleksible rammer for denne kombination.

Det er uklart, om det er muligt at gennemføre yderligere initiativer – eksempelvis ændringer af efterlønsreglerne – der gør det mere attraktivt at trække sig gradvist tilbage, uden at de offentlige finanser svækkes. Det skyldes blandt andet, at sådanne initiativer vil gøre deltidsbeskæftigelse relativt mere attraktiv sammenlignet med fuldtidsarbejde. Samtidig vil sådanne initiativer indebære et ”dødvægtstab”, dvs. personer, der i forvejen benytter delvis tilbagetrækning, vil også få gavn af eventuelle regelændringer.

Temaer, som eventuelt vil indgå i kommissionens forslag i september 2008

Integration

Fra 1996 til 2007 er ledigheden for indvandrere og efterkommere nedbragt fra 22 pct. til 8 pct. I samme periode er ledigheden for personer med dansk oprindelse nedbragt fra 8 pct. til 3 pct. Merledigheden for indvandrere og efterkommere er således markant reduceret, hvilket blandt andet skyldes de gode økonomiske konjunkturer. Kommissionen vil overveje, om der er behov for særlige instrumenter i den aktive arbejdsmarkedspolitik, som kan medvirke til at nedbringe ledigheden yderligere for denne gruppe.

Den største udfordring på integrationsområdet er imidlertid den relativt store gruppe af indvandrere og efterkommere, der står helt uden for arbejdsmarkedet. Denne problemstilling er meget kompleks, og kommissionen vil først komme med forslag på dette område i forbindelse med de endelige anbefalinger, som præsenteres medio 2009.

Det kortvarige sygefravær

Regeringen har fremlagt en handlingsplan, der skal medvirke til at nedbringe sygefraværet. Arbejdsmarkedskommissionen vil – i den proces, der forløber i septem-

ber – muligvis komme med anbefalinger på området, primært vedrørende mulighederne for at nedbringe det kortvarige sygefravær.

Udenlandsk arbejdskraft

Øget tilgang af udenlandsk arbejdskraft øger i sagens natur arbejdsstyrken og bidrager til øget beskæftigelse. Arbejdsmarkedskommissionens foreløbige analyser peger dog på, at indvandring af udenlandsk arbejdskraft kun i begrænset omfang og under helt særlige betingelser kan forventes at styrke de offentlige finanser. Det skyldes, at udgifter til skolegang og sundhed osv. til udenlandsk arbejdskraft og deres familier betyder, at de offentlige finanser i bedste fald ender med en beskedent gevinst. I andre tilfælde – ved kortvarig beskæftigelse i Danmark – er skattebetalingen ofte meget lille på grund af fradrag for dobbelt husførelse mv.

Arbejdskraftens øgede mobilitet over landegrænserne kan dog bidrage til at lette presset på arbejdsmarkedet under højkonjunkturer (og mindske stigningen i ledighed under lavkonjunktur) og dermed øge vækst og produktion.

Den særlige overgangsordning, der regulerer adgangen til det danske arbejdsmarked for arbejdstagere fra de nye EU-lande, udløber 1. maj 2009. Herefter vil der være fri adgang til at søge og opnå arbejde i Danmark for arbejdstagere fra hele EU. Kommissionen vurderer på denne baggrund, at mulighederne for gennem ændret lovgivning yderligere at lette adgangen for udenlandsk arbejdskraft er begrænsede. Eventuelle regelændringer skal således være rettet mod at lette adgangen til det danske arbejdsmarked for personer uden for EU og Norden.

Derudover kan der generelt være muligheder for at styrke Danmarks position i konkurrencen om at tiltrække og fastholde mere udenlandsk arbejdskraft. Der er i de senere år gennemført en del initiativer med dette sigte. Arbejdsmarkedskommissionen vil gennemgå området for at se, om der er enkelte yderligere initiativer, som kan anbefales.

Temaer, som ikke vil indgå i kommissionens forslag i september 2008

Arbejdstid

Den finanspolitiske holdbarhed vil kunne sikres, hvis personer i beskæftigelse – i gennemsnit – arbejdede ca. 45 timer mere om året. Dette ville indebære den styrkelse af de offentlige finanser med 14 mia. kr. årligt, som er forudsat i 2015-planen.

Øget arbejdstid vil forbedre de offentlige finanser som følge af øgede skatteindtægter, hvorimod der (stort set) ikke vil være sparede udgifter til overførselsindkomster. Den krævede forøgelse af arbejdstiden svarer derfor til en noget større forøgelse af beskæftigelsen, end hvis finansieringsbehovet kunne tilvejebringes ved at bringe arbejdsmarkedsparete ledige i beskæftigelse. Skønsmæssigt svarer den nævnte forøgelse af arbejdstiden til 75.000-80.000 (arbejdsmarkedsparete) fuldtidspersoner.

Arbejdsmarkedskommissionen har igangsat et analysearbejde med at afdække de barrierer, der eksisterer i forhold til at øge arbejdstiden. Det vil sige forhold, der forhindrer personer i at få en højere arbejdstid, hvis de ønsker det. Resultaterne af dette arbejde vil først foreligge i 2009. Blandt andet derfor vil de anbefalinger, som kommissionen præsenterer ved udgangen af september 2008, som udgangspunkt ikke omhandle arbejdstidstemaet.

En anden årsag er, at mulighederne for at påvirke arbejdstid via en aftale mellem folketingets partier i efteråret er begrænsede. Det skyldes dels, at de rammebetingelser, der bestemmer arbejdstiden, i høj grad bliver fastsat ved overenskomstforhandlingerne. Samtidig har regeringen meldt ud, at eventuelle justeringer af skattesystemet afventer Skattekommissionens anbefalinger, som ventes i februar 2009.

Arbejdsmarkedskommissionen vil i sit analysearbejde være opmærksom på, om områder såsom infrastruktur og offentlig service (eksempelvis børnepasning) udgør barrierer for at øge arbejdstiden. Kommissionen finder dog ikke, at det er en del af dens opgave at stille forslag vedrørende disse områder.

Personer med problemer ud over ledighed

Dette område vil ikke indgå i oplægget til det kommende treparts-møde. Men frem mod fremlæggelsen af Arbejdsmarkedskommissionens endelige anbefalinger medio 2009 vil det blive analyseret, hvordan den samlede beskæftigelse kan øges ved at styrke arbejdsudbuddet for en række grupper, der i dag har reduceret eller slet ingen kontakt med arbejdsmarkedet.

Det kan fx dreje sig om kontanthjælpsmodtagere i matchgruppe 4 og 5, langtids-syge sygedagpengemodtagere og personer med nedsat arbejdsevne, herunder førtidspensionister og personer visiteret til fleksjob. Indsatsområdet omfatter også indvandrere og efterkommere med svage kvalifikationer, som befinder sig uden for arbejdsstyrken.

I de seneste år har bestræbelserne på at skabe mere rummelighed på arbejdsmarkedet givet sig udslag i, at antallet af personer visiteret til støttet beskæftigelse er steget markant. Men det er sket uden, at det har ført til færre sygedagpengemodtagere eller færre på førtidspension, som det ellers blev forudsat i forbindelse med førtidspensionsreformen fra 2003. Antallet på førtidspension eller visiteret til fleksjob er steget fra knap 250.000 personer i 2000 til knap 300.000 personer i 2006. I alt er knap 500.000 personer på overførselsindkomst eller i støttet beskæftigelse som følge af nedsat arbejdsevne, sygdom eller lignende.

Arbejdsmarkedskommissionen vurderer, at en reform af førtidspensionsordningen og tilgrænsende ordninger, herunder fleksjob, langvarige sygedagpenge og kontanthjælp for matchgruppe 4 og 5 bør være omfattende og sammenhængende. En sådan reform kræver derfor et meget omhyggeligt forarbejde.

Samtidig kan det ikke forventes, at omlægninger på disse områder vil bidrage mærkbart til arbejdsstyrken inden for en kortere tidshorisont. Det skyldes blandt

andet, at nogle af virkemidlerne i forhold til at øge beskæftigelsen blandt disse grupper er langsigtede forebyggende initiativer, herunder bedre arbejdsmiljø m.v. Arbejdsmarkedskommissionen vil derfor ikke komme med anbefalinger på disse områder i den proces, der forløber i september.

Arbejdsmarkedskommissionen har igangsat en række analyser og vil medio 2009 komme med anbefalinger, som har til formål væsentligt at begrænse antallet af personer, der bliver langvarigt offentligt forsørgede.

Diverse systemforhold

Dette område vil ikke indgå i oplægget til det kommende trepartsmøde. Men frem mod Arbejdsmarkedskommissionens endelige anbefalinger medio 2009 vil det blive analyseret, om der er behov for at justere på en række af beskæftigelsessystemets incitamenter og systemer mv.

Overvejelserne, der nødvendigvis må ses i sammenhæng med finansieringsregler mv. på sygedagpenge- og førtidspensionsområdet, omfatter refusionssystemet, akassernes økonomiske incitamenter, matchgruppeinddeling og kompetencesammensætningen blandt medarbejderne i beskæftigelsessystemet. Herudover vil det blive overvejet, om det vil være hensigtsmæssigt med en yderligere harmonisering af rettigheder og pligter for dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere.

Hurtigere færdiggørelse af uddannelse

Danske unge fuldfører fortsat deres uddannelser senere end unge i de fleste andre lande. En nedbringelse af denne forsinkelse kan give et bidrag til at øge beskæftigelsen.

Initiativer, der har til formål at fremskynde fuldførelsestidspunktet, vil imidlertid næppe kunne have effekt på arbejdsstyrken inden for en kortere tidshorison. Arbejdsmarkedskommissionen vil derfor ikke komme med anbefalinger på dette område i denne runde.

Arbejdsmarkedskommissionen har igangsat en analyse af potentialet ved, at unge fuldfører deres uddannelse på et tidligere tidspunkt end nu. Kommission vil muligvis komme med anbefalinger på dette område, når de endelige anbefalinger fremlægges medio 2009.

Afslutning

Det danske arbejdsmarkedssystem og sociale sikkerhedsnet udgør en kompleks helhed med talrige sammenhænge mellem de forskellige ordninger og regelsæt. Ændringer på ét område i dette system kan derfor have afsmittende virkninger på mange andre områder, som det kan være ønskeligt at modvirke ved at justere i flere ordninger på én gang. Fremrykningen af en del af Arbejdsmarkedskommissionens arbejde indebærer en risiko for, at sammenhænge på tværs af indsatsområder overses. Arbejdsmarkedskommissionen vil søge at tage højde for de mest oplagte sammenhænge i sine anbefalinger.